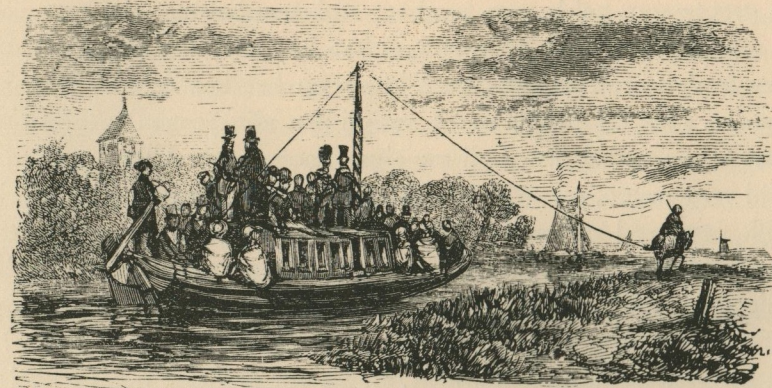
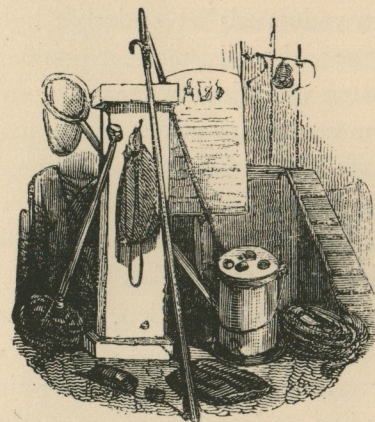

DE VEERSCHIPPER.

k heb zoo menigmaal in trekschuiten gevaren, dat ik in staat ben er het grootste paskwil en de grootste lofrede op te schrijven. Eens heb ik er mij hevig tegen uitgelaten, maar 't spijt me half. Ik geloof dat ik het deed om de zaak der spoorwegen te bevorderen; uit louter driftigheid. Maar nu ik zie dat er reeds één trekveer metterdaad vervalt, en in de lucht zwevende pijpen-

manden (echt Hollandsch signaal) ook aan verscheidene andere veren het *memento mori* toeroepen, krijgt de zaak voor mij zulk een droefgeestig voorkomen, dat ik in staat zou zijn de roef van Amsterdam tot Rotterdam af te huren, om in eenzaamheid een klaaglied te schrijven over de veranderde tijden. Niet zoo zeer om de *schuiten* spijt het mij; zij hebben te vele gebreken, en er zijn beter dingen om mee voort te komen; maar om de *schippers*! Want aan hen, mijne vrienden! zullen wij verliezen. Het is een goed, eerlijk, trouw en ouderwetsch slag van volk, en jammer zal het zijn zoo het van de aarde, of laat ik zeggen, van de wateren verdwijnt. Eerbied voor hen! Heb een vasten schipper, en geef hem een mondelinge boodschap, een open brief,

een groote som gelds, een kostbaar stuk meubel mede! Geen woord zal aan de boodschap, geen stuiver aan het geld te kort komen, geen letter in den brief gelezen, geen krasje op het kostbare stuk worden gemaakt. Laat hij slechts *weten* wat gij aan zijn zorgen toevertrouwt; en wees zoo gerust als of gij uw eigen zoon zondt. Hier staat mij uw beeld voor oogen, trouwe Van der Weiden! Gij behoort tot het vriendelijk personeel mijner academische herinneringen. Wiens voetstap hoorde Hildebrand liever op den ongelijken trap van zijn nederig studentenverblijf, als gij den krakenden sluitmand of het welbekend koffertje, dat geen adres meer noodig had, daartegen opsleepte? en met uw vriendelijk „compliment, en als dat de heele familie heel wel is,” zijn ongeduld voorkwaamt dat naar den dubbelganger van den sleutel zocht, waarmee zijn lieve moeder het slot gesloten had. Gingt gij ooit bij hem voorbij zonder te hooren „of mijnheer ook iets te zeggen had”, of kondt gij immer in zijn vaderstad het ouderlijk huis passeeren, zonder eventjes te gaan zeggen, dat gij mijnheer gisteren nog hadt gezien, en de hartelijkste groeten van zijnentwege te improviseeren? — Hadt gij hem niet meer dan eens in uw schuit verborgen, toen hij groen was, tot dat de studententafel op de Mare was afgeloopen; en toen hij was gepromoveerd, en gij hem geluk wenschet — wat scheelde er toch aan uw oogen, dat die bonte zakdoek niet in den zak kon blijven, als gij aanmerktet, dat gij nu zijn meeste koffertjes wel zoudt hebben gehaald? — Drommels! Van der Weiden, het veer moest niet worden afgeschaft.

Maar behalve dezen had ik menig vriend aan het veer, die mijn koffer en reiszak een kwartier uur ver kon onderscheiden, en straks voor mij het lekkerste kussen uit de roef haalde, opschudde en in den stuurstoel legde, bereid om, als de grond nat was, mij het gebruik van zijn sabotten af te staan. Als het eenigszins kon, zat ik in den stuurstoel, en van dezen heb ik nooit iets kwaads gezegd. Ik kende de geschiedenis van al de schippers en al de knechts; van hun vroegere betrekkingen en van hun wederwaardigheden aan het veer. Ieder had zijn eigene verdienste in de conversatie. De een wist overal eenden en hazen aan te wijzen op de landerijen, die wij voorbijvoeren; de ander kon zoo gezellig op zijn pijpje smakken, en oude verhalen van zijn schooltijd opdisschen; de derde sprak van Bonaparte, en hoe bang die voor de Kezakken moet geweest zijn, met al de nauwkeurigheid van een tijd-

genoot en gemeenzaam vriend. Ik herinner mij den ouden Mulder met den geverfden hoed en de korte broek; hij voer altijd de volste schuiten; den langen Heuvelriet, hij was befaamd in het redden van drenkelingen; en zijn broeder, die „de mottige” genoemd werd, die wel niet al het statige van den schippersstand had, maar een aardige, praatzame grappenmaker was, die een anecdote uit kon rekken, zoo vele bruggen ver als gij verkoost. Indien *hij* het begin van dit stuk las, het zou hem ergeren; want ik weet dat niets hem meer verveelt, dan dat men hem en de geheele trekschuitenwinkel in de toekomst beklaagt.

„Je zelt haast gedaan hebben, schippertje?” zei een juffrouw in de roef, onder haar bril uitkijkende tot onzen H., nadat zij vruchteloze pogingen had in 't werk gesteld om een heer, die in 't hoekje zat, aan de praat te krijgen, „je zelt haast gedaan hebben, schippertje!” — „Hoezoo juffrouw?” vroeg de kapitein. — „Wel met die spoorwegen.” — „Spoorwegen! juffrouw, dat 's geen duit waard. Als 't anders niet was; *die* hebben haast gedaan. Maar dat nieuwe.” — De juffrouw wist ter wereld niets nieuwer dan spoorwegen, en men zou er haar ook *niet* op krijgen. — „Ja maar,” merkte H. aan, „in dat nieuwe ga je wel; je hebt immers wel gelezen van dien onderaardschen schietblaasbalg?” — „Van de wat?” vroeg de juffrouw, haar bril van haar neus nemende, „van de wat?” — „Wel, de onderaardsche schietblaasbalg!” riep de schipper, zoo hard als zijn verweerde stem gedoogde. „Heerlijk hoor! Je hebt pijpen, buizen, kanalen; onderaardsche, weet je? 'k Zel zeggen van Amsterdam naar Rotterdam en vicie versie; dat zijn de twee grootste. Nou heb je dan ook korte voor Halfweg, Haarlem, Leiden, Delft...., dat begrijp je, na venant.” — De juffrouw spitste haar ooren en opende haar mond. — „Best, je komt in 't ketoor, je ziet een partij luiken in den vloer, met groote letters beschilderd: al de plaatsen weet je, die staan der op. Halfweg, Haarlem, Leiden, allemaal. Je ziet een groote schaal hangen, en een knecht in leverei, netjes as 't hoort, derbij. Waar mot de juffrouw nou b.v. wezen? Zeg maar wat?” — Hier wachtte de verhaler een antwoord, maar de juffrouw wist niet wat ze zeggen zou, en vreesde dat het heele verhaal een strik was om haar onnoozelheid te vangen. — „Nou goed, as je 't dan maar weet. Ik zel maar zeggen: je mot te Rotterdam zijn. Je krijgt een kaartje. Best. Belieft u maar op de schaal te stappen.” — Hier kon de juffrouw zich niet bedwingen: „op de schaal, schipper?” riep zij uit, en haar oogappels

werden van verbazing zoo groot als tafelborden, „wat mot ik op de schaal doen?” — „Dat zel je hooren. UE. wordt gewogen. Je bent nog al dikkig. Goed. Zoo veel pond, zoo veel kracht op den blaasbalg. Belieft u maar op dat luikje te gaan staan. Pof! je zakt in den grond. Ruut! daar ga je hoor! Je ziet niks niemedal as Egyptische duisternis. 't Hoeft ook niet. Tien minuten. Knip, knap, gaan de veeren. Daar sta je *weer* in een ketoor; je denkt in 't zelfde? Mis! Je bent te Rotterdam. Is 't waar of niet, Piet?”

Op dit beroep antwoordt de aangesprokene, die als knecht met den mottigen vaart, niet anders dan door het hoofd te schudden, te lachen en een pruimpje te nemen. — „Piet wordt er weger bij,” vervolgt de schipper: „je kent er de teekening van zien; 't zou al lang ingevoerd zijn, melieve juffrouw! maar 't het motten wachten tot dat die wijze mouwen uit de mode waren. — Pietje, 't wordt koud, man, je hebt je jaren. Wees niet nuffig omdat er een juffer in de schuit is; trek den schanslooper an, maat; en geef mijn me zuidwester, want het begint te regenen.” — „Ja menschen!” merkte de juffrouw aan, „je mag wel voor je gezondheid zorgen. Ik weet niet hoe je 't uithoudt!”

„Uithouen?” zegt de schipper, „de juffrouw mot weten dat er geen menschen ouër worden dan schippers en schoolmeesters. De schoolmeesters van de onschuldige aassemblies van de kinderen, en de schippers van weer en wind.”

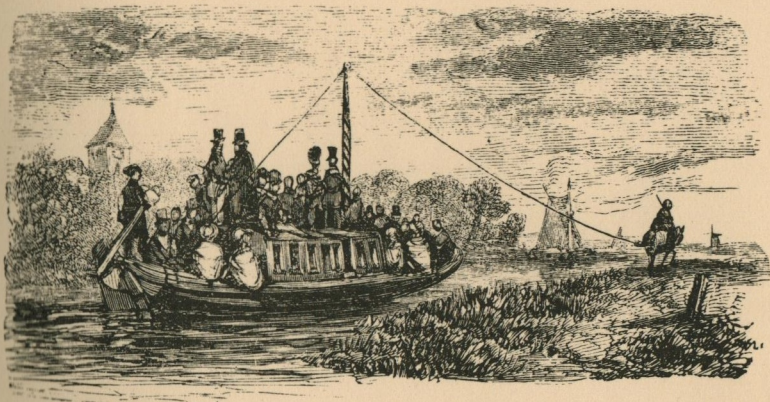
HILDEBRAND.

DE NEDERLANDEN

Karakterschetsen, kleederdrachten, houding
en voorkomen van verschillende standen

MET GRAVUREN VAN
HENRY BROWN

1936

N.V. UITGEVERS-MIJ „PARNASSUS”
AMSTERDAM

Dit boek is uitgegeven in 150 exemplaren.
 Het is verschenen in 1945 doch werd voor-
 keid en gedrukt in 1941. De uitgave
 werd door de Duitschers verboden omdat
 er eenige gedeelten van de Camera Obscura
 van Nicolaas Beets in zijn opgenomen,
 welk boek door de Duitschers verboden
 was wegens een Anti-Duitsche villa-
 liep, die hierin ergens schijnt voorko-
 men.

Het jaartal 1936 is „Camouflage“.
 De Duitschers hebben in 1941 het recht
 willen vereenigen doch dit is tijdig
 „ondergedoken“. De natijzen der
 Leekening hebben zij echter kunnen
 achterhalen en deze werden vereen-
 igt, waardoor werd dekken van deze
 oude Leekening weder uitgesloten
 zijn. Gelukkig waren de afdrucken,
 die reeds waren naar de boven-
 genoemde 150 exemplaren vers
 en ook „ondergedoken“.

Rotterdam December 1945.

J. Harduikens.